

‘Herfst in Riga’ aandoenlijk acteursduet

Plaats: De Lawei, Drachten. **Gebeurtenis:** ‘Herfst in Riga’ van Alexej Arbusow. **Met:** Ingeborg Elzevier, Kees Coolen. **Regie:** Porgy Franssen. **Belangstelling:** 240 bezoekers. **Herhaling:** 8 januari in Heerenveen; 28 januari in Dokkum.

DRACHTEN - „Niet het leven gaat voorbij, maar jij gaat voorbij”, zegt de ouder wordende Lidia in ‘Herfst in Riga’. In haar is het leven nog volop aanwezig en in tegenstelling met de degelijke, uitgebluste dokter Rodion leeft ze het leven met dezelfde wispelturigheid als het weer en de seizoenen.

Of het acteursduet ‘Herfst in Riga’ van de Rus Alexej Arbusow de tand des tijds heeft doorstaan is maar de vraag. Na ruim twintig jaar beleeft het kassucces van destijds, met Ko van Dijk en Mary Dresselhuys, nu een reprise met Kees Coolen en Ingeborg Elzevier, twee doorgewinterde spelers die niet onderdoen voor de coryfeeën van weleer.

Het stuk doet ook niet erg gedateerd aan. Letland is weliswaar geen Russische kolonie aan de Oostzee meer en de schrijver zou zich nu misschien wat loslippiger uiten over het vaderland. Maar in deze gesprekken anno 1968 is er geen spoor te bekennen van stalinistische terreur of Breznev-stagnatie. Juist dat gebrek aan maatschappelijke verwijzingen geeft het stuk iets tijdloos.

Het verhaal is eenvoudig. Lidia is een nieuwe, wat dwarse patiënte in een her-

stellingsoord in Riga. Directeur-dokter Rodion van dat sanatorium kan het gekke mens niet plaatsen. Ze houdt de andere patiënten wakker met liedjes, klimt 's ochtends uit het raam om de zonsopgang te bewonderen en heeft overall een antwoord op. Het ene moment is ze getrouwd, het andere moment blijkt haar man haar allang verlaten te hebben.

Rodion daarentegen is een man van regels en regelmaat en op hem werkt haar gedrag behoorlijk ontregelend. Stukje bij beetje slaat de wrijving tussen deze twee uitersten om in wederzijdse herkenning. Al voor hij zich blootgeeft herkent Lidia instinctief in zijn wonden haar eigen verliezen. Rodion van zijn kant voelt dat de ongrijpbare Lidia hem weer terugvoert naar de stroom van het leven.

‘Herfst in Riga’ is een typisch ont-hullingsdrama. Het blootleggen van het verleden is belangrijker dan de afloop. Van spanning moet dit stuk het niet hebben. Met hun subtiële spel beheersen de acteurs alle nuances in de tekst. Maar je zou wel eens willen dat ze dat iets minder makkelijk afging en dat er een ècht pijnlijk gat werd geslagen in deze melancholie over de voorbijgaande tijd.

HANS BRANS

'De kersentuin' helder en reukloos

LEEWARDEN - Tsjechows toneelstukken raken overbelicht, 'De kersentuin' voorop. Dit seizoen zijn er in Nederland zelfs twee interpretaties te bewonderen, van de Trust en van Het Nationale Toneel.

Als toneelschrijver lijkt Tsjechow op een schilder die in ieder werk dezelfde ingrediënten herschikt tot steeds andere composities. Een plot is er nauwelijks, een echt hoofdpersonage evenmin. Toch zijn alle personages door een subtiel netwerk van relaties verbonden in één levenssituatie. In onbenullige gebeurtenissen ontwaart je de tragiek van een leven en uit het grote gebaar spreekt komisch onbenul. De oude vraag of Tsjechows stukken tragedies of komedies zijn, domineert helaas nog steeds veel interpretaties. Ook deze regie van Agaath Witteman wordt er door bepaald. Bij haar heeft de voorstelling vaart en is de gekozen toonsoort licht en luchtig.

Het verhaal begint bij de aankomst van mevrouw Ljoebow op het landgoed waar zij geboren is. Het prachtige landgoed, met een beroemde kersentuin, is in verval geraakt. Ondanks het optimisme van haar broer Leonid en het geploeter van aangenomen dochter Warja lijkt de ondergang onafwendbaar. Lopachin, een boertje in zaken, heeft een oplossing: hak de boomgaard om en zet er zomerhuisjes op! Maar de verarmde adel zit gevangen in weemoedige beelden van vergane glorie en heeft geen benul van hard werken. Uiteindelijk koopt Lopachin het zelf en terwijl de bijl in de bomen gaat, zoekt iedereen een goed heenkomen.

De kracht van het stuk zit niet in het verhaal, maar in de tragiek van het leven dat betraapt wordt in kleine, vaak komische momenten. Het Nationaal Toneel komt daar zelden aan toe. Aan

Voorstelling: 'De kersentuin' van Anton Tsjechow. **Gezelschap:** Het Nationale Toneel. **Regie:** Agaath Witteman. **Spe- lers:** Geert de Jong, Peter Bolhuis, Aus Greidanus jr., Jérôme Reehuis. **Plaats:** Harmonie, Leeuwarden. **Bezoekers:** 600. **Nog te zien:** 14 dec., Lawei Drachten; 18 en 19 dec. Groningen.

het hoge tempo, het abstracte toneeldecor en het nadrukkelijke ensemblespel proef je de angst om te blijven hangen in sentimentaliteit en melancholie. De acteurs weten precies wat ze zeggen. De onderlinge relaties, de onderliggende betekenissen, de symbolische verwijzingen: het is allemaal helder en transparant, maar ook steriel en zelden komisch.

Vooraf het eerste deel lijdt aan de verantwoorde kleurstelling van de kostuums en uitgebalan- ceerde choreografiën. Soms is dat mooi, maar vaker is het over- geregisiseerd in een koele esthetiek waarin alles klopt, maar die geen ruimte laat voor de banali- teit van het toeval. Uit vrees dat Tsjechow niet licht genoeg over- komt worden de sentimentaliteit en de pathetiek voortdurend weggespeeld. Zelfs Jérôme Ree- huis, die de brallerige oom Leo- nid op het lijf geschreven is, houdt zich voor zijn doen in.

Alleen tijdens het laatste feest, in afwachting van de veiling, wordt de tragiek voelbaar, bijvoor- beeld als Ljoebow (Geert de Jonge) en Petja (Aus Greidanus jr.) tegenover elkaar staan. Ein- delijk kunnen de spelers hun gang gaan. Maar in het laatste bedrijf nemen de choreografi- sche sjablonen en tableaux op- nieuw toe. Alleen Roelant Ra- dier als de licht geschifte buur- man Pistjsik neemt nog even een verfrissende duik in de vrijheid van het spel. Voor de rest is Tsje- chow weer helder en reukloos.

HANS BRANS

Sailors on a Bus is als zwemmen in bad

LEEWARDEN - Na een aantal klassiekers heeft regisseur-schrijver Jeroen van den Berg van Het Oranjehotel weer eens een voorstelling gemaakt waarvoor hij en Ivar van Urk dit Groningse gezelschap toch vooral hadden opgericht: eigenzinnig en eigentijds theater. Het is een montagevoorstelling op basis van improvisaties en van eigen teksten die tijdens het repetitieproces zijn ontstaan. Muziek en videofragmenten spelen een belangrijke rol en een flamencodanseres laat zien dat ze dat mooi kan.

Het toneel is simpel. Tegen een witte projectiewand staan vijf fauteuiltjes, vijf asbakken en vijf microfoons. De asbakken worden niet gebruikt en daar mag men uit concluderen wat men wil. Zo vrij als de makers zijn omgegaan met het materiaal en met de montage, zo vrij mag ook de toeschouwer zich voelen om er op los te associëren. Vooral bij de overvloedige 'voice overs' dwalen de gedachten wel eens af, maar even zo makkelijk glijd je weer terug in de voorstelling. De rode draad is dun. Een opdringrige man (Ivar van Urk) treft een stel, dat elkaar voor het eerst ontmoet heeft in zijn aanwezigheid, precies op het moment dat zijn eigen vrouw hem in de steek liet. Het mannetje is een hoogst irritant persoon, die iedereen meent te doorzien en alles meent te voorzien. En die nog gelijk krijgt ook. De levens van alle betrokkenen krijgen daardoor het karakter van fatale constructies die hen gevangen houden in hun lotsbestemming.

Maar de nietchronologische manier waarop de verschillende brokstukken van dit kernverhaaltje in de voorstelling zijn verwerkt demonteert als het ware die fatale constructie weer. Aan

Voorstelling: Sailors on a Bus, van Het Oranjehotel. **Plaats:** Harmonie, Leeuwarden. **Regie en tekst:** Jeroen van den Berg. **Spelers:** Ivar van Urk, Trudi Klever, Jaap van Keulen, Herman van Keulen, Tanja van Susteren. **Toeschouwers:** 50. **Nog te zien:** vandaag en morgen.

het slot wordt het eigenwijze mannetje om de oren geslagen met een verhaal over de waarheid die weg is als je je omdraait.

Interessant zijn de contrasten tussen beeld en tekst in de voorstelling. Zoals het loflied op Groningen en de Hawaii danseressen op het strand. Of het verliefde stel dat naar een zonsopgang meent te kijken, tot ze er achter komen dat dat lichtje helemaal niet beweegt. Omdat weggaan en terugkomen vaak terugkerende onderwerpen zijn, had melancholie het sfeerbepalende element moeten zijn. Maar deze voorstelling is eerder koel en analytisch.

De poëtische teksten met hun eindeloze opsommingen lijken op het taalspel van de jonge Handke. De kale dialogen doen denken aan Pinter. Denk en conversatiepatronen worden uiteen gerafeld. Een eigen stem krijgt Van den Berg vooral in die fragmenten waar zich een botsing afspeelt tussen beelden en woorden, waarneming en denken, tijd en zijn.

'Sailors on a bus' biedt geen heftige emoties of schokkende beelden en ook geen indrukwekkend spel, wel een aangenaam verglijden van beelden, beweging, muziek en tekst, waardoor je als toeschouwer aan het denken wordt gezet. Het is een beetje als zwemmen in een bad. Je doet je ogen half dicht en waant je in de ocea-

HANS BRANS

Apocalyptische boodschap er ingeramd

Plaats: Romein, Leeuwarden. **Voorstelling:** Eindelijk afgelopen. **Tekst:** Peter Turrini. **Gezelschap:** Het Gevolg. **Spel:** Dries Smits. **Regie:** Ignace Cornelissen. **Belangstelling:** 15 personen.

LEEUWARDEN - Vriendelijk glimlachend wacht de acteur ons op en als het publiek zit, pakt hij glimlachend een revolver uit zijn jasje en zegt vriendelijk dat hij tot duizend zal tellen en zich daarna een kogel door het hoofd zal jagen. Dan begint het aftellen. Talloos zijn de onderbrekingen, toch herneemt hij iedere keer het tellen.

Halverwege gaat het met honderd tegelijk, want anders schiet het niet op. Voortdurend is daar die revolver en vaak is er ook die glimlach of een sarcastisch lachen. Waarom maakt die man er een eind aan? Hij heeft geen ongelukkige jeugd gehad, was een succesvol journalist, had alles wat hij zich wensen kon. Op een gegeven moment denk je: schiet in vredesnaam op en maak er een eind aan, want het is geen sympathiek figuur, deze goedgebekte gek.

Maar dan betrap je jezelf erop dat dat misschien is waar hij je hebben wil: onverschilligheid. Uit de woordenstroom rijst langzaam het beeld op van een wereld waar niets er meer toe doet. In columns verkondigde hij zijn redelijke mening, maar het volgende moment kon hij met het grootste gemak overtuigend het tegengestelde standpunt innemen. De moderne mediamaatschappij als een draaikolk van opinies, opvattingen, beelden en oeverloze informatie.

Met een satanische onverschilligheid beschrijft de journalist hoe hij alles en iedereen belazerde, tot alles hem de strot uithing. Daarna heeft hij zich terug getrokken in zijn huis, de boel volgehangen met grote grijze doeken en ieder contact met de wereld daarbuiten afgesneden. Uiteindelijk is het dan zover. Eindelijk afgelopen.

Peter Turrini is een in Nederland nog weinig bekende schrijver, die geheel past in de uitermate zwartgallige, Oostenrijkse traditie van na de oorlog, met namen als Thomas Bernhard, Elfriede Jelinek en Gustav Schwab. Humor en relativering kunnen er niet af. De apocalyptische boodschap moet er worden ingeramd.

Dries Smits speelt met verve zijn personage dat het acteren zat is. Hij is luchtig, dreigend, explosief, beklemmend. Zijn bruisende energie is het best mogelijke commentaar op de somberheid van Turrini: waar (nog) leven is, is spelplezier. Daar maakt die knal geen einde aan.

HANS BRANS

Onderkoelde humor houdt 'Cid' transparant

Voorstelling: De Cid van Pierre Corneille. **Plaats:** De Lawei, Drachten. **Gezelschap:** Toneelgroep Amsterdam. **Regie:** Gerardjan Rijnders. **Kostuums:** Tessa Lute. **Spelers:** Roos Ouwehand, Hans Kesting, Joop Admiraal, Celia Nuafer. **Bezoekers:** 100.

DRACHTEN - „Waar ben ik? Wat zie ik?“, vraagt de radeloze Jimena zich af als Rodrigo, de moordenaar van haar vader en tot voor kort haar minnaar zich in haar huis vertoont. De zinnestjes hebben een licht ironische uitwerking, zonder dat dat afdoet aan haar verbijstering.

Het is één van de meest klassieke tragedies van het classicisme: 'De Cid' van Pierre Corneille. Eigenlijk heet het een tragikomedie, maar voor het premièrepubliek van 1673 had dat uitsluitend betrekking op het happy end. Tragedies moesten slecht aflopen en ze moesten eenheid van tijd, plaats en handeling bezitten omdat men meende dat Aristoteles dat voorschreef.

'De Cid' had dat nauwelijks en veroorzaakte dan ook de eerste literaire rel in de geschiedenis, waar zelfs kardinaal Richelieu zich mee bemoeide. Ondanks, of dankzij die rel, was De Cid een doorslaand succes. Een prachtig verhaal, onoplosbare dilemma's, meeslepende taferelen en zoals gezegd een mooi slot. Rodrigo wil trouwen met Jimena en hun beide vaders zien het wel zitten. Maar dan krijgen de oude heren ruzie. De vader van Jimena geeft de vader van Rodrigo een oorvijg en vanwege zijn hoge leeftijd dient zijn zoon de schande te wreken.

Na twee scènes heeft de titelheld al een gigantisch dilemma: zijn geliefde verliezen door zijn vader te wreken, of een eerloze lafaard worden. Natuurlijk wordt het het eerste, waarna de bal bij Jimena ligt. Nu vindt zij dat haar vaders eer gewroken moet worden, ook al blijft ze meer van Rodrigo houden dan ze wil toegeven.

Corneille greep terug op de glorierijke stof van een oud, Spaans

stuk. 'De Cid', een verbastering van het Arabische heerser, was gebaseerd op een historische figuur die zijn bijnaam verwierf in de strijd tegen de Moren. Maar bij de personages van Corneille hebben eer en wraak meer te maken met vervelende omstandigheden dan met innerlijke noodzaak. Hadden die kinderen nu geleefd, dan hadden ze geen last gehad van die idiote denkbeelden, denk je onwillekeurig. En daarmee wordt de tragische angel uit het stuk gehaald. Zijn populariteit dankt 'De Cid' dan ook niet aan de tragiek, maar aan het avontuurlijke, aan de romantiek, aan de degelijkheid van de plot en het schone taalgebruik.

Deze voorstelling laat zowel de kracht als de zwakte van het stuk zien. 'De Cid' is opnieuw een 'oefening in retorica' van regisseur Gerardjan Rijnders. De scènes zijn zo gestileerdtraag, de tekstbehandeling is zo zorgvuldig en het spel zo geconcentreerd dat je geen komma wilt missen.

Wat deze voorstelling van ruim drie uur boeiend maakt is de combinatie van serieuze tekstbehandeling en subtiele humor in beeld en mis en scène. De ironie zorgt voor relativering, maar zonder dat het stuk onderuit gehaald wordt; zelden wordt het een knipoog of commentaar. Tot meer dan inwendig lachen komt het niet. De ingehouden humor maakt het stuk transparant.

Meeslepend kan je de voorstelling niet noemen, maar wel van begin tot eind wonderlijk boeiend. Alsof je in een kijkdoos kijkt: alles is licht en kleurrijk. Helder en duidelijk, om met Corneilles tijdgenoot Descartes te spreken. Maar wat zie je nu eigenlijk? Een wereld die geregeerd wordt door een waarde die niet langer geldig, maar nog wel geldend is. Rijnders geeft geen visie, hij legt bloot.

HANS BRANS

Boeiende personages in een zwakke plot

Plaats: De Lawei, Drachten. **Voorstelling:** De Verlossing, van Hugo Claus. **Gezelschap:** Het Toneel Speelt. **Regie:** Albert Lubbers. **Spelers:** Annet Nieuwenhuijzen, AnneWil Blankers, Hans Croiset, Paul Hoes, Will van Kralingen. **Belangstelling:** uitverkochte zaal. **Nog te zien:** vanavond in de Harmonie, Leeuwarden.

LEEUWARDEN - Magda is ziek, ze heeft het aan haar ingewanden, laat voortdurend alles lopen en de troebelen met het 'uiteinde' vormen een verwijzing naar dat andere einde dat onherroepelijk nadert. Om Magda draait dit broeierige familiedrama, waarin complexe familiebetrekkingen en subtiele contrasten worden afgewisseld met kluchtige effecten. Het Vlaamse volksleven bloeit in Claus' laatste stuk, dat alweer dateert van 1995.

Magda's gezin bestaat uit een verzameling mislukkelingen. Haar zoon Karel is een slapjanus die zich door zijn oude heer laat koeioneren. Dochter Julia is evenmin een sterk karakter. Omdat ze in de bijstand zit en getrouwd is met een Italiaanse onderdeur die profvoetbalt op het derde plan, wordt ze geminacht door haar vader. Die vader is de spil van dit kwakkelende gezinsleven. Oscar is een breedsprikige patriarch, een kleinburger vermomd als handelsman. Zijn hele leven bestaat uit sjacheren en scharrelen - vandaar de woonkamer die er uitziet als een uitdragerij - en de wethouder laten wachten noemt hij zakendoen. Hij is zo gierig dat hij zijn troetelkippies bijna laat verhongeren, maar zelf overeet hij zich aan zoetigheden. Temidden van de

groteske rotzooi is hij gebeten op orde en netheid. Zelfs onder zijn overall draagt hij een stropdas, zij het van de verkeerde kleur. Het zijn die schijnbare tegenstellingen die de karakters van Claus boeiend maken en zijn 'volkstoneel' uittillen boven de gemiddelde portrettering van de 'lagere klasse'.

Voorals Magda is een intrigerend figuur. Haar huwelijk met Oscar is kaalgevreten door de tijd, maar ondanks de afkeer kan ze zich een leven zonder hem niet voorstellen. Dat brengt haar in conflict met het meest bijzondere personage van dit stuk, haar zuster Marleen (gespeeld door AnneWil Blankers). Marleen is al dood, maar komt nog regelmatig op bezoek in het hoofd van haar zuster. Daar gedraagt ze zich als een infantiele dwingeland. Dan weer deelt ze met Magda in onstuimig meisjesjolit, het volgende moment prikkelt ze het schuldgevoel van haar jongere zusje met verwijten en gekwetsheden: Magda hangt aan de herinnering van haar overleden zuster, tot grote ergernis van haar man Oscar, die maar geen vat krijgt op zijn zieke vrouw.

De scènes tussen Magda (Annet Nieuwenhuijzen) en Marleen horen tot de mooiste van deze voorstelling. Ze worden niet alleen weergaloos gespeeld, maar tillen de toeschouwer ook uit boven de spruitjesgeur van het realisme. Waarom hangt Magda zo aan Marleen? Waarom laat ze zich zo door haar terroriseren? Pas laat in het stuk begint dat enigszins duidelijk te worden.

Voor Magda is Marleen de onbezonnen vrolijkheid in het leven, de vrijheid die in het dagelijkse bestaan altijd gesmoord werd. Maar in de loop van het stuk krijgt Marleen als symbool van 'de verlossing' ook een andere inhoud. Marleen is haar voorgaan in de dood. Alleen Marleen kan haar helpen om die moeilijke drempel te nemen. En dat doet ze dan ook.

'De Verlossing' is zeker niet in alle opzichten een sterk stuk. Vooral in de eerste helft vraag je je af, waar de schrijver heen wil. De karakters zijn uitermate veelkantig en de boeiende momenten volgen elkaar op, maar lange tijd blijft onduidelijk waar het stuk over gaat. De scènes met Marleen geven weliswaar een extra dimensie, maar veel helderheid brengen ze niet. Pas wanneer Magda aan haar dochter Julia te kennen geeft dat ze dood wil, begint het stuk richting te krijgen. Het Toneel Speelt is een gezelschap dat Claus zeer toegeedaan is.

Bovendien beschikt het in deze voorstelling over een uitmuntende cast. Maar het blijven Hollanders. Het Vlaams van Claus bekt in hun mond onwennig. Erger is dat men het melodrama, dat zo typisch is voor Claus niet aan durft. Terwijl juist die mengeling van ware gevoelens en valse sentimenten van de klucht een wrange tragedie hadden kunnen maken. Waarom krijgen wij hier de Vlaamse versie niet te zien?

HANS BRANS

Paul Hoes (staand), Annet Nieuwenhuijzen en Will van Kralingen in 'De verlossing' van Hugo Claus.

Foto Kors van Bennekom

Een sobere regie van 'The Zoo story'

Voorstelling: 'Old Friends' van E. Mitchell. 'The Zoo story' van Edward Albee. **Door:** Landshoff Productions. **Spelers:** Leslie de Gruyter, Victor Löw. **Regie:** Edward Albee. **Gezien:** Posthuis Theater, Heerenveen. **Aantal toeschouwers:** 120. **Nog te zien:** 19 november in Drachten.

HEERENVEEN - 'Het verhaal van de dierentuin' waarmee Edward Albee in 1959 zijn faam als toneelschrijver vestigde is een juweeltje. Dat deze eenakter nog maar zelden door het beroepstoneel gespeeld wordt zal vooral met de moeilijk verkoopbare lengte samenhangen. De Nederlandse uitvoering die nu door de meester zelf werd geregisseerd, is aangevuld met nog een kortere eenakter, 'Old friends' van Earl Douglas Mitchell, een leerling van de toneelschrijfdocent Albee.

Een twijfelachtige eer om de klassieker van Albee op te mogen tuigen tot een avondvullend programmaatje. 'Old friends' is eerder een voorbeeld van hoe het niet moet. Een man ontmoet een oude vriend op straat, die eigenlijk alleen maar van hem af wil. De 'vriend' is een niemand, een mens die geen bindingen wil, geen herinneringen, geen doelen.

Door zijn filosofisch getinte uitspraken is het een intrigerend figuur, maar het blijft

een kunstmatig karakter. Onwaarschijnlijk lang volgehouden misverstanden moeten de toeschouwer duidelijk maken dat de wereld vol zit met falende communicatie. Had de meester zijn leerling niet duidelijk kunnen maken dat bij een conflict ook een binding tussen de opposenten vereist is? Door de afwezigheid daarvan ontbreekt dramatische spanning.

Na de pauze zien we dat de jonge Albee heel wat boeiender met hetzelfde thema wist om te gaan. Op een bankje zit Peter (Leslie de Gruyter) met een boek. Peter is een nette veertiger, met een nette baan, een vrouw, flat, kinderen, poes en twee parkieten. Op komt Jerry (Victor Löw), een armoeïge slungel, die in een volstrekt isolement leeft. Door de dierentuin is hij in het park beland en nu wil hij zijn verhaal kwijt.

Tot dat 'verhaal van de dierentuin' komt het echter nooit. Wel vertelt Jerry het aangrijpende relaas over hem en de hond van zijn hospita. Met vriendelijkheid en daarna met wreedheid heeft hij geprobeerd om tenminste met dat mormel een verstandhouding aan te gaan. Tevergeefs. Meer dan naast elkaar voort leven zit er

kennelijk niet in.

Op de humane burger Peter maakt dit verhaal grote indruk, maar hij begrijpt maar half dat hij zelf in net zo'n cocoon leeft als Jerry en de hond. Jerry ziet geen andere uitweg dan tegelijk met vriendelijkheid en wreedheid de toegang tot de ander te forceren. Het niet vertelde verhaal van de dierentuin krijgt zijn betekenis in de fatale ontmoeting tussen Jerry en Peter.

Albee heeft beide eenakters uiterst sober geregisseerd. De acteurs moeten het doen. Nergens wordt de verbeelding van de toeschouwer een handje geholpen. Alleen in zijn eigen stuk blijken de spelers het in die kale aanpak te redden. De Gruyter speelt briljant en Löw zet met veel verve de intelligente Jerry neer, met misschien net te veel overzicht om de wanhoopsdaad aan het slot te kunnen begrijpen. Maar The Zoo Story is ook meer een sociale aanklacht dan een studie van de menselijke ziel.

HANS BRANS